

PATVIRTINTA
VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS PANEVĖŽIO PALAIKOMOJO
GYDYMO IR SLAUGOS LIGONINĖS direktoriaus
2014 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. V-105

**VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS PANEVĖŽIO PALAIKOMOJO GYDYMO IR SLAUGOS
LIGONINĖS
ELGESIO KODEKSAS**

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šis Viešosios įstaigos Panevėžio palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninės (toliau- Ligoninės) elgesio kodeksas (toliau- Kodeksas) nustato pagrindinius Ligoninės darbuotojų elgesio principus, kurių jie privalo laikytis darbo metu.
2. Kodekso tikslas – kurti geranorišką darbo aplinką, ugdyti profesinę kompetenciją bei tinkamus ir efektyvius Ligoninės darbuotojų tarpusavio ryšius, pagarbius santykius su pacientais, jų atstovais ir kitais asmenimis, didinti Ligoninės darbuotojų autoritetą, išlaikyti deramą reputaciją visuomenėje, pacientų ir jų atstovų pasitikėjimą Ligonine.
3. Kodeksas tvirtinamas Ligoninės direktoriaus įsakymu ir skelbiamas viešai prieinamuose Ligoninės informaciniuose stenduose ir Ligoninės interneto svetainėje.
4. Kodekse vartojamos sąvokos ir jų apibrėžimai:
 - 4.1. **Asmeninis suinteresuotumas** – Ligoninėje dirbančio asmens (ar jam artimo asmens) moralinė skola, moralinis įsipareigojimas, turtinė ar neturtinė nauda arba kitas panašaus pobūdžio interesas, kuris būtų palankus jam asmeniškai arba jam artimiems asmenims.
 - 4.2. **Privatūs interesai** – Ligoninės darbuotojo (ar jo artimo asmens) asmeninis turbinis ar neturtinis suinteresuotumas, galintis turėti įtakos priimamiems sprendimams, atliekant darbo pareigas.
 - 4.3. **Interesų konfliktas** – situacija, kai Ligoninėje dirbantis asmuo, atlikdamas pareigas ar vykdydamas pavedimą, privalo priimti sprendimą ar dalyvauti jį priimant, ar įvykdyti pavedimą, kurie susiję ir su jo privačiais interesais.
 - 4.4. **Diskreditavimas** – tokie darbuotojo veiksmai, kurie visuomenės akyse akivaizdžiai kenkia Ligoninės autoritetui, kompromituoja instituciją, griauna pasitikėjimą ja. Ligoninė gali būti diskredituojama tiek veikimu, tiek ir neveikimu.
 - 4.5. **Dovana** – bet kuris materialinę vertę turintis daiktas, paslauga ar kita nauda, siūloma ir/ar suteikiama Ligoninės darbuotojui, kai tai yra ar gali būti susiję su tiesioginiu ar netiesioginiu poveikiu jo veiksams ar sprendimams.
 - 4.6. **Darbuotojui artimi asmenys** – Ligoninės darbuotojo sutuoktinis, sugyventinis, partneris, kai partnerystė įregistruota įstatymų nustatyta tvarka (toliau – partneris), taip pat jų tėvai (įtėviai), vaikai (įvaikiai), broliai (įbroliai), seserys (įseserės), seneliai, vaikaičiai ir jų sutuoktiniai, sugyventiniai ar partneriai.
 - 4.7. **Kodekso pažeidimas**- šiame Kodekse nustatytų Ligoninės darbuotojų elgesio normų pažeidimas, padarytas tiek veikimu, tiek neveikimu dėl darbuotojo kaltės.

4.8. **Ižeidimas** – situacija, kai Ligoninės darbuotojas viešai /neviešai veiksniu, žodžiu ar raštu pažemino kito žmogaus garbę ar orumą.

4.9. **Korupcija**- pasiūlymas, pažadas ar davimas bet kokios naudos kitam asmeniui už neteisėtą atlygį, kad būtų atliktos arba neatliktos to asmens pareigos, arba kurstymas priimti kokią nors naudą kaip neteisėtą atlygį, arba jos priėmimas už pareigų atlikimą arba neatlikimą.

5. Kitos Kodekse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžiamos Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme ir kituose įstatymuose ir teisės aktuose.

II SKYRIUS

LIGONINĖS DARBUOTOJŲ ELGESIO PRINCIPAI

6. Pagrindiniai Ligoninės darbuotojų elgesio principai:

- 6.1. pagarba žmogui ir valstybei;
- 6.2. teisingumas ir nešališkumas;
- 6.3. nesavanaudiškumas;
- 6.4. dorovinis principingumas ir padorumas;
- 6.5. atsakomybė ir atskaitingumas;
- 6.6. skaidrumas ir viešumas;
- 6.7. pavyzdingumas;
- 6.8. viešųjų interesų tenkinimas ir nepiktnaudžiavimas pareigomis;
- 6.9. sąžiningumas;
- 6.10. tinkamas pareigų atlikimas;
- 6.11. lojalumas Ligoninei;
- 6.12. konfidencialumas.

7. Ligoninės darbuotojų elgesio principų turinys:

7.1. Pagarbos žmogui ir valstybei principas reiškia, kad darbuotojai turi:

- 7.1.1. gerbti žmogų, jo teises ir laisves, valstybę, jos institucijas ir įstaigas;
- 7.1.2. laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų, įskaitant Ligoninės vidaus teisės aktus;
- 7.1.3. tinkamai, rūpestingai, kvalifikuotai, atsakingai atlikti savo pareigas;
- 7.1.4. su žmonėmis bendrauti geranoriškai ir pakančiai, nepaisant jų asmens savybių, tautybės, rasės, lyties, kalbos, kilmės, religinių įsitikinimų, politinių pažiūrų, turtinės ar socialinės padėties, mandagiai elgtis su pacientais, jų atstovais, artimaisiais, Ligoninės darbuotojais, kitais fiziniais asmenimis ir kitų juridinių asmenų atstovais;
- 7.1.5. kalba, veiksmais ar siūlomais sprendimais nediskriminuoti jokio asmens ar visuomenės grupės ir imtis teisėtų priemonių užkirsti kelią pastebėtai diskriminacijai;
- 7.1.6. nedemonstruoti savo palankumo ar nepalankumo ir išskirtinio dėmesio atskiriems asmenims ar jų grupėms;
- 7.1.7. pagarbiai išklausti asmenis ir imtis visų teisėtų priemonių jiems padėti, dėmesingai reaguoti į pacientų, jų atstovų, artimųjų, Ligoninės darbuotojų, kitų asmenų prašymus ir siūlymus. Šio reikalavimo privalu laikytis net sudėtingomis aplinkybėmis ar esant stresinėms situacijoms.
- 7.2. Teisingumo ir nešališkumo principas reiškia, kad darbuotojai turi:
 - 7.2.1. priimti teisingus ir pagrįstus sprendimus ir veikti, vadovaudamiesi tik viešaisiais interesais;
 - 7.2.2. einant pareigas, nepažeisti įstatymų, kitų teisės aktų, veikti tik pagal suteiktus įgaliojimus;
 - 7.2.3. neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo, priimant sprendimus;
 - 7.2.4. vienodai elgtis su visais pacientais, nepaisant jų asmens savybių, tautybės, rasės, lyties, kalbos, kilmės, turtinės ar socialinės padėties, religinių įsitikinimų ir politinių pažiūrų;

7.2.5. konfliktinėse situacijose elgtis nešališkai, išklaudyti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyvaus sprendimo;

7.2.6. būti objektyviu, vadovautis visų asmenų lygybės įstatymui principu, susidūrus su skirtingais asmenų reikalavimais, nedaryti nepagrįstų išimčių, interesų konfliktus spręsti, atsižvelgus į viešuosius interesus, vadovaujantis visiems vienodais vertinimo kriterijais;

7.2.7. svarstant vidaus teisės aktų projektus, priimant sprendimus dėl darbuotojų skyrimo į pareigas ir kitoje darbinėje veikloje, neturėti išankstinės nuostatos dėl tam tikro asmens, asmenų grupės ar institucijos ir priimti sprendimus, vadovaujantis visiems vienodais vertinimo kriterijais, vengiant asmeniškumo.

7.3. Nesavanaudiškumo principas reiškia, kad darbuotojai turi:

7.3.1. nesinaudoti savo tarnybine padėtimi, siekiant paveikti kitų asmenų sprendimą, jei tai gali sukelti interesų konfliktą;

7.3.2. nesinaudoti Ligoninės nuosavybe ne darbinei veiklai, taip pat nesinaudoti su darbu susijusia informacija kitaip, negu nustato Ligoninės vidaus dokumentai, siekiant asmeninės naudos;

7.3.3. darbinėje veikloje teikti prioritetą viešiesiems interesams, įstatymų nustatyta tvarka ir priemonėmis vengti interesų konflikto;

7.3.4. vykdant darbinės pareigas, nesiekti naudos sau, savo šeimai, artimiesiems, draugams;

7.3.5. dirbti pacientų, Ligoninės ir visuomenės labui.

7.4. Dorovinio principingumo ir padorumo principas reiškia, kad darbuotojai turi:

7.4.1. elgtis nepriekaištingai ir garbingai;

7.4.2. nepagrįstus prašymus atmesti taktiškai;

7.4.3. nesinaudoti kito asmens klaidomis ar nežinojimu;

7.4.4. atlikti savo pareigas, vadovaujantis etiško elgesio normomis;

7.4.5. nedalyvauti neteisėtuose sandoriuose ir susirinkimuose;

7.4.6. netoleruoti Ligoninės darbuotojų neetiško elgesio, nekompetentingų ar neteisėtų veiksmų ir nedelsiant imtis priemonių jiems nutraukti;

7.4.7. būti nepaperkamais, nepriimti dovanų, pinigų ar paslaugų, išskirtinių lengvatų ir nuolaidų iš fizinių ar juridinių asmenų ar organizacijų;

7.4.8. aiškiai pasakyti ir savo elgesiu parodyti, kad netoleruoja jokių kyšių ar dovanų davimo ir ėmimo.

7.5. Atsakomybės ir atskaitingumo principas reiškia, kad darbuotojai turi:

7.5.1. teisės aktų nustatyta tvarka paaiškinti ir pagrįsti savo sprendimus ar veiksmus;

7.5.2. atsisakyti vykdyti neteisėtą pavedimą ir apie tai pranešti tiesioginiam vadovui;

7.5.3. neturint pakankamai išteklių, įgūdžių ar kompetencijos pavedimui vykdyti, apie tai nedelsiant pranešti tiesioginiam ir Ligoninės vadovui;

7.5.4. asmeniškai atsakyti už savo sprendimų ar veiklos rezultatų pasekmes, trumpalaikių ir ilgalaikių užduočių tikslų neįgyvendinimą;

7.5.5. priiimti dalį atsakomybės už kolegialiai priimamą sprendimą;

7.5.6. atsiskaityti už savo veiklą tiesioginiam ir Ligoninės vadovui.

7.6. Skaidrumo ir viešumo principo laikymasis reiškia, kad darbuotojai turi:

7.6.1. užtikrinti teisės aktų nustatyta savo veiksmų ir sprendimų viešumą, prireikus pateikti savo sprendimų priėmimo motyvus;

7.6.2. teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis teikti reikiamą informaciją visiems Ligoninės darbuotojams ir kitiems asmenims.

7.7. Pavyzdningumo principas reiškia, kad darbuotojai turi:

7.7.1. savo pareigas atlikti laiku ir kompetentingai;

7.7.2. būti tolerantiškais ir paslaugiais, pagarbiai elgtis su pacientais, bendradarbiais ir kitais asmenimis, su darbu susijusias konfliktines situacijas spręsti taikiai ir mandagiai;

7.7.3. visada veikti profesionaliai;

7.7.4. siekti žodžio ir veiksmo vienybės;

- 7.7.5. nuolat kelti savo kvalifikaciją;
- 7.7.6. pripažinti savo darbo klaidas ir jas taisyti;
- 7.7.7. darbo metu savo išvaizda, kalba ir elgesiu rodyti pavyzdį bei laikytis visuotinai pripažintų etikos normų;
- 7.7.8. nereikšti paniekos pacientams, Ligoninės vadovams ir darbuotojams, neįžeidinėti, neplūsti, nevertoti psichologinio smurto;
- 7.7.9. nevertoti alkoholio, narkotinių ar psichotropinių medžiagų, nerūkyti Ligoninės patalpose ar jos teritorijoje;
- 7.7.10. seksualiai nepriekabiauti ir netoleruoti kitų asmenų seksualinio priekabiavimo;
- 7.7.11. būti tvarkingos išvaizdos, o sveikatos priežiūros specialistai privalo vilkėti specialią medicininę aprangą, kuri turi būti švari ir tvarkinga.
- 7.8. Viešųjų interesų tenkinimo ir nepiktnaudžiavimo pareigomis principas reiškia, kad darbuotojai turi:
 - 7.8.1. priimant sprendimus ir kitoje darbinėje veikloje vadovautis tik viešaisiais interesais, einamų pareigų ir įtakos nenaudoti privatiems interesams tenkinti, taip pat esamiems ir buvusiems Ligoninės darbuotojams proteguoti;
 - 7.8.2. įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka laiku ir tiksliai deklaruoti savo privačius interesus, nesudaryti sąlygų viešųjų ir privačių interesų konfliktui kilti, o jam kilus, imtis priemonių tokiam konfliktui pašalinti, pirmenybę suteikiant viešajam interesui;
 - 7.8.3. nenaudoti pareigų, pažeidžiant Ligoninės ir viešuosius interesus, įdarbinant asmenį, skiriant jį į tam tikras pareigas ar skatinant arba sudarant su juo sutartis ar sandorius.
- 7.9. Sąžiningumo principas reiškia, kad darbuotojai turi:
 - 7.9.1. nesiimti apgaulės, sukčiavimo, korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų ar kitų teisės aktais uždraustų veikų;
 - 7.9.2. nei tiesiogiai, nei netiesiogiai nepriimti jokių tiesioginių ar netiesioginių dovanų, kai esama pagrindo manyti, kad dovana siekiama paveikti darbuotojo veiksmus ar sprendimus;
 - 7.9.3. nenaudoti darbuotojo veiklai nustatyto laiko, Ligoninės darbo priemonių, finansinių, žmogiškųjų ir materialinių išteklių ne Ligoninės poreikiams tenkinti;
 - 7.9.4. savo darbo pareigas vykdyti nepriekaištingai, būti nepaperkamu ir nepapirkinėti kitų asmenų.
- 7.10. Tinkamo pareigų atlikimo principas reiškia, kad darbuotojai turi:
 - 7.10.1. nepiktnaudžiauti tarnybine padėtimi ir turima galia, neviršyti savo kompetencijos ir veikti pagal suteiktus įgaliojimus;
 - 7.10.2. tinkamai įgyvendinti Ligoninės vadovo sprendimus;
 - 7.10.3. nepažeisti Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų ir kitų teisės aktų, o, susidūrus su šio Kodekso ir kitų teisės aktų pažeidėjais, padaryti viską, kas būtina, kad pažeidimai būtų nutraukti ir įstatymų nustatyta tvarka įvertinti;
 - 7.10.4. savo pareigines funkcijas atlikti kvalifikuotai ir savalaikiai;
 - 7.10.5. netoleruoti neteisėto, neetiško Ligoninės darbuotojų elgesio.
- 7.11. Lojalumo Ligoninei principas reiškia, kad darbuotojai turi:
 - 7.11.1. būti lojalūs darbo įsipareigojimams ir sąžiningai vykdyti tiesioginių vadovų bei Ligoninės vadovo nurodymus;
 - 7.11.2. tinkamai suvokti Ligoninės veiklos tikslus ir siekius ir deramai juos įgyvendinti;
 - 7.11.3. informuoti Ligoninės administraciją apie visus atvejus, kurie turi korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymių;
 - 7.11.4. žinoti, kad informacijos apie administracijos neteisėtus veiksmus ar aplaidumą atskleidimas nelaikomas lojalumo pažeidimu.
- 7.12. Konfidencialumo principas reiškia, kad:
 - 7.12.1. darbuotojas įsipareigoja neskelbti informacijos, kuri jam patikima tvarkyti (naudotis) darbo metu, jos neatskleisti, neprarasti ir neperduoti asmenims, neturintiems teisės jos sužinoti;

7.12.2. darbuotojui draudžiama dokumentuose ir Ligoninės kompiuterinėse laikmenose laikomą informaciją naudoti privačių interesų tenkinimui;

7.12.3. Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka darbuotojas užtikrina jam pateiktų dokumentų ir informacijos kompiuterinėse laikmenose saugumą tokiu būdu, kad tretieji asmenys neturėtų galimybės su jais susipažinti ar pasinaudoti;

7.12.4. informacija apie pacientą tretiesiems asmenims teikiama tik teisės aktuose nustatytais atvejais ir tvarka.

III SKYRIUS

LIGONINĖS DARBUOTOJŲ TARPUSAVIO SANTYKIAI

8. Ligoninės darbuotojų tarpusavio santykiai turi būti mandagūs, taktiški, sąžiningi, draugiški ir grindžiami geranoriškumu, pasitikėjimu. Darbuotojai turi padėti vieni kitiems darbinėje veikloje, keistis patirtimi ir žiniomis.

9. Ligoninės darbuotojai privalo vengti:

9.1. asmeninio įžeidinėjimo, orumo žeminimo;

9.2. kito darbuotojo darbo menkinimo;

9.3. apkalbų, šmeižto apie bendradarbius skleidimo, reputacijos menkinimo;

9.4. neigiamų emocijų demonstravimo.

10. Darbuotojai privalo laikytis solidarumo su savo bendradarbiais, ginti juos nuo nepagrįstos kritikos ir neigiamos įtakos.

11. Darbuotojas privalo susilaikyti nuo viešų pasisakymų ar svarstymų apie bendradarbių atliekamas darbo užduotis ir veiksmus, apie kitų darbuotojų asmenybę ir jų kompetenciją.

12. Neigiamas atsiliepimas apie Ligoninės darbuotojus, ypač kitų asmenų akivaizdoje, neleistinas. Į Ligoninės darbuotoją visada kreipiamasi pagarbiai.

13. Seksualinis priekabiavimas prie bendradarbių laikomas grubiu etikos ir darbo drausmės pažeidimu.

14. Darbuotojas privalo nevykdyti tiesioginio vadovo pavedimo, jei pavedimas verčia pažeisti įstatymus ir šį Kodeksą. Apie tokį pavedimą turi būti pranešama Ligoninės direktoriui.

15. Netoleruotinas neteisėto, netinkamo Ligoninės darbuotojų elgesio bei nekompetentingumo gynimas. Ligoninės darbuotojai privalo pranešti tiesioginiam vadovui apie bendradarbių nekompetentingumą, neteisėtą, netinkamą elgesį.

16. Ligoninės vadovas savo vadovaujamoje Ligoninėje privalo:

16.1. netoleruoti asmens įžeidinėjimo ar jo garbės ir orumo žeminimo;

16.2. sukurti vadovaujamame kolektyve darbingą ir draugišką aplinką, užkirsti kelią konfliktams, šalinti nesutarimų priežastis;

16.3. pastabas dėl pavaldžių darbuotojų klaidų ir darbo trūkumų reikšti mandagiai;

16.4. stengtis paskirstyti darbą kolektyve tolygiai, kad būtų efektyviai panaudotos kiekvieno pavaldinio galimybės ir kvalifikacija;

16.5. viešai nereikšti savo palankumo ar nepalankumo Ligoninės darbuotojams;

16.6. skatinti Ligoninės darbuotojus reikšti savo nuomonę darbo klausimais ir ją išklaudyti;

16.7. deramai įvertinti pavaldinių darbo pasiekimus;

16.8. būti reikliu ir teisingu pavaldiniams, savo elgesiu ir darbu rodyti jiems pavyzdį.

17. Darbuotojai su Ligoninės ir jos padalinių vadovais turi bendrauti mandagiai ir vykdyti visus teisėtus jų nurodymus. Pastebėjęs Ligoninės vadovo ar jos padalinių vadovo klaidą, Ligoninės darbuotojas turi taktiškai apie tai jam pranešti.

18. Darbo metu kilę darbuotojų tarpusavio nesutarimai turi būti išsprendžiami nedelsiant jų pačių pastangomis, į tiesioginį vadovą kreipiamasi tik kraštutiniu atveju.

IV SKYRIUS

KODEKSO NUOSTATŲ LAIKYMOSI KONTROLĖ IR PRIEŽIŪRA

19. Informaciją apie galimus Ligoninės darbuotojų Kodekso nuostatų pažeidimus pagal kompetenciją Ligoninėje nagrinėja, Kodekso pažeidimų prevenciją vykdo bei darbuotojus Kodekso taikymo klausimais konsultuoja Ligoninės medicinos etikos komisija (toliau – Komisija), kuri vadovaujasi savo darbo reglamentu.
20. Komisija nagrinėjimo procedūrą pradeda, gavusi rašytinę informaciją (tarnybinį pranešimą, darbuotojo skundą, visuomenės informavimo priemonės paskelbtą ar kitokią) apie Ligoninės darbuotojo galimai padarytą Kodekso pažeidimą. Komisija nagrinėjimo procedūrą gali pradėti ir savarankiškai.
21. Ligoninės darbuotojo atsakomybę lengvina tai, kad jis (ji):
- 21.1. savarankiškai, nelaukdamas sprendimo, atlygina pažeidimo padarytą žalą;
 - 21.2. viešai pripažįsta kaltę, gailisi ir atsiprašo;
 - 21.3. padeda išaiškinti tiesą tyrimo metu;
 - 21.4. praneša apie kitokias dėmesio vertas atsakomybę lengvinančias aplinkybes.
22. Ligoninės darbuotojo atsakomybę sunkina tai, kad jis (ji):
- 22.1 per kalendorinius metus pažeidimą padarė pakartotinai;
 - 22.2. viešai tyčiojasi iš atliekamo tyrimo ir etiško elgesio principų;
 - 22.3. trukdo išaiškinti tiesą tyrimo metu, nepateikia prašomų ir jo turimų duomenų arba pateikia klaidingus;
 - 22.4. pažeidė daugiau nei vieną Kodekso nuostatų.

V SKYRIUS

ATSAKOMYBĖ UŽ KODEKSO PAŽEIDIMUS

23. Sprendimą dėl nuobaudos skyrimo/neskyrimo priima Ligoninės direktorius Komisijos, išnagrinėjusios konkretų šio Kodekso pažeidimą, teikimu.
24. Drausminės nuobaudos skiriamos Darbo kodekse nustatyta tvarka.
25. Komisija, nustačiusi, kad pažeisti Kodekso reikalavimai, atsižvelgiant į pažeidimo mažareikšmiškumą ar lengvinančias aplinkybes, gali apsiriboti nagrinėjimu ir siūlyti neskirti nuobaudos.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

26. Ligoninės darbuotojai įsipareigoja vadovautis šiuo Kodeksu.
27. Kiekvienas Ligoninės darbuotojas su Kodekso nuostatais supažindinamas pasirašytinai.
28. Naujai priimami darbuotojai su šiuo Kodeksu pasirašytinai supažindinami iš karto po darbo sutarties pasirašymo.
-